

FORUM

ČESKOSLOVENSKO

2005

TSJEKKISK-NORSK FORUM

č. 54, listopad 2005

nr. 54, november 2005

Vážení čtenáři Fóra,

Dovolte mi na úvod vyslovit osobně i jménem TNF upřímnou soustrast panu velvyslanci s úmrtím v rodině.

Dostává se Vám do rukou poněkud opožděné leč dosud nejrozsáhlejší číslo Věstníku. Připomene Vám léto a světlé okamžiky našeho spolkového roku, ale také vážnější stránky života, a doufejme, že bude působit i výchovně.

Tentokrát – jako již několikrát minule – máme ještě schováno několik příspěvků do dalšího čísla. Mezi nimi je také ohlédnutí za nedávno zesnulou paní Emou Háza. Paní Háza byla výraznou postavou naší krajanské komunity, a tak se pokusíme vzpomenout jejího života v širší souvislosti. Příležitost k tomu dává také návštěva etnografa Dr. Broučka, který do Oslo přijede na přelomu listopadu a prosince

v rámci své práce na mapování životů krajanů v zahraničí.

Blíží se letošní Mikulášská. Na přání členů se pokusíme ji letos důsledně provést dvojjazyčně. Všechny členy i přátele srdečně zveme! Upozorňujeme na změnu data - 10. prosince místo původně oznámeného termínu o týden dříve. Zároveň prosíme, abyste nám pomohli s organizací a přihlásili své děti a sebe, nejlépe pomocí sms nebo e-mailu (návod je na pozvánce). Bude tak dostatek gulášku i tradičnějších mikulášských lahůdek pro všechny.

Prosím všimněte si také akcí připravovaných velvyslanectvím.

Na brzké setkání se těší

Alena Bartoňová

Dopis z velvyslanectví	2
Rozhovor s Barborou Stejskalovou.....	3
Typisk norsk?	6
Sokol v Oslo	6
Léto se spolkem: výlet k moři.....	8
Spolkový podzim: Vestmarka	9
Omluva redakce.....	11
Dopis z Norska	11
Jak se Petra dostala na Maihaugen.....	14
Budiž světlo!	15
Několik oznámení z Velvyslanectví České republiky v Oslo	17
Akce připravované Velvyslanectvím České republiky v Oslo.....	17
Co vy na to?.....	18
Chtěl jsem napsat báseň	19

Dopis z velvyslanectví

Vážení přátelé,

Nedávno jsme měli možnost společně oslavit státní svátek České republiky – 28. říjen. Česká republika se tím hlásí k odkazu a kontinuitě československé státnosti, založené právě 28. října 1918 a tento den je pro nás právem nejvýznamnějším státním svátkem v kalendářním roce.

Jako každoročně, i letos uspořádalo velvyslanectví při této příležitosti slavnostní recepci v reprezentačních prostorách úřadu. Pro mě osobně, pro moji manželku i pro ostatní zaměstnance ambasády je to den, na který se velmi těšíme. Je to vpravdě náš svátek, který chceme oslavit důstojně a s hrdostí. Zveme na něj nejen velvyslance a další diplomaty, státní úředníky, významné norské osobnosti, naše pracovní partnery, ale i naše osobní přátele a samozřejmě ty, s nimiž nás pojí společný vztah k naší vlasti. A to mě vede k malému zamyšlení.

Recepce je chvíle navýsost slavnostní a pořádající velvyslanectví má plné právo cítit se tak, jakoby v ten den bylo, s trochou nadsázky, středem vesmíru. Proto se chce takřkajíc blýsknout, všechno musí svítit čistotou a klapat jak dobře namazaný stroj.

Však také tomu předcházejí velmi pečlivé přípravy a porady, aby každý věděl přesně, co má dělat, co a kolik koupit, jaké menu nabízet, kde stát, co doplňovat, čemu věnovat pozornost. České velvyslanectví již tradičně patří k těm štědřejším, čemuž odpovídá poměrně bohaté a pestré pohoštění. Díky kulinářskému umění našeho kuchaře pana Mareše a úsilí ostatních členů technického personálu se pak můžeme chlubit opravdu vysokou úrovní nabídky.

Ten letošní maratón jsme oproti minulosti zahájili již ve 13.00 hodin. Napřed byli zváni velvyslanci a vysocí státní úředníci, poté ostatní diplomaté a obchodní partneři a nakonec, jako již tradičně, krajané.

Krajané představují skupinu nejpočetnější, a proto ji zařazujeme na samotný závěr. Letos jsme pozvali 256 osob a přibližně tolik jich také přišlo. S většinou se už já i moje paní osobně známe, některé jsme viděli poprvé. Je vždycky milé popovídat si alespoň chvíli v rodné řeči. Přesto mám z toho letošního set-

kání trochu zvláštní pocity. Samozřejmě, že ne každý musí nutně ovládat protokol, ale zdvořilé je potvrdit svoji účast. Na pozvánce je totiž v pravém rohu vytištěno R.S.V.P. , což je francouzská zkratka „raďte laskavě odpovědět“, a příslušné telefonní číslo. Zavolat a říci, že přijdu, je minimum a my tak získáme přehled o očekávaném počtu hostů, což pomáhá zejména při zajišťování cateringu. Pokud se někdo neohlásí, ale přesto přijde, pochopitelně ho nepošleme pryč. K elementární slušnosti ale patří po vstupu podat ruku hostiteli a představit se, což se vždycky nestalo. Někteří hosté mě a moji ženu přehlédli jako širé rodné lány a už ode dveří rekognoskovali terén, kde se nachází onen roh hojnosti, jako by právě jídlo a pití bylo tím hlavním a jediným, kvůli čemu vlastně přišli.

Samostatnou kapitolou je oblečení. Jdu-li na recepci, navíc ve státní svátek, ať již vlastní nebo cizí, pak si logicky na sebe vezmu to nejlepší, co mám. Nemusí to být smoking, to by bylo na pozvánce zvlášť zdůrazněno. Ale společenský oblek je samozřejmostí a nemám-li jej, pak alespoň světlou košili doplněnou kravatou a slušné kalhoty. Ano, hovořím především o pánech. Dámy považují otázku společenského oděvu za jaksi přirozenou součást jejich image.

Na naši recepci se, bohužel, dostavilo několik hostů v džínách a ve svetrech. Neobstojí vysvětlení, že žádný oblek právě nemají. Vím-li, že půjdu na slavnostní akci, pak si slušné oblečení prostě nějak seženu. A pánové, nezlobte se, ale sako, kalhoty a kravatu by měl mít ve svém šatníku každý. Džíny na recepci jsou tou proslulou pěstí na oko, nehleďte k tomu, že vypovídají cosi o vztahu hosta k hostiteli a vlastně k celému podniku.

Nejlepší věc jsem si nechal na konec. Jedna nejmenovaná dáma - krajanka, zjevně neuspokojena ve svých konzumačních potřebách, si stěžovala norský u mých lidí na nedostatek alkoholických nápojů. Pominu-li, že si stěžovala v den státního svátku a na půdě českého velvyslanectví jeho zaměstnancům norský, pak věčná škoda, že si nestěžovala mně osobně. Ze srdce rád bych ji byl upozornil, že velvyslanectví oslavuje státní svátek České republiky, k němuž sice patří občerstvení, ale že hlavní smysl recepce je společenský, nikoli vyživovací. A velvyslanectví není nálevna ani

kantýna. Z tohoto důvodu jsem také zakázal nalévání tvrdého alkoholu na recepci. Je mi opravdu líto, že někdo umí redukovat účast na společenském podniku pouze na hojnou konzumaci jídla a pití a zcela jistě to svědčí o jeho povaze.

Nechci generalizovat ani moralizovat. Těší mě, že většina „našich“ lidí se chovat umí a že hlavním smyslem jejich účasti na státní recepci byla, je a bude především společenská oslava a vyjádření sounáležitosti s českým státem, v neposlední řadě pak i přání vzájemně se

setkat mezi sebou. A i když se nám zrovna něco dvakrát nelíbí, měli bychom umět i v takových situacích zachovat dekorum a chovat se tak, aby city druhého nebyly za žádných okolností dotčeny. Tento přístup patří do základní výbavy každého diplomata, ale možná by si ho mohl osvojit každý.

Váš

Jaroslav Horák

Rozhovor s Barborou Stejskalovou

Při vyslovení jména paní Barbory Stejskalové většina čtenářů pravděpodobně ví, o kom je řeč. Ano, známe ji z kontaktů s velvyslanectvím ČR a stála za většinou kulturních akcí pořádaných v posledních 6 letech. Usměvavá černovláška s reprezentativním vystupováním. Přijela na Českou ambasádu v Oslu v roce 1999 jako tajemnice pro konzulární a kulturní záležitosti.

Dneska se s ní setkávám v příjemném prostředí ambasády ke krátkému rozhovoru u příležitosti jejího blížícího se ukončení pracovního působení na českém zastupitelském úřadu v Oslu.

Milá Barbaro, v první řadě bych Ti ráda moc poděkovala, že jsi si našla chvílku v Tvém náročném pracovním programu, abych Ti mohla položit pár otázek pro nejbližší vydání našeho krajanského spolkového časopisu "Věstník".

Paní Barbora Stejskalová při rozhovoru s Forem.

Barboro, když jsi odjížděla z republiky v roce 1999, tak jsi určitě měla nějakou představu o své práci v Oslu a o setkání s krajany. Jak se tyto představy splnily, co bylo překvapením a co se vyvinulo úplně jinak?

Na rozdíl od většiny ostatních pracovníků velvyslanectví jsem Norsko znala ze svých častých cest pracovních i soukromých, které jsem podnikala od roku 1989. Nejela jsem do neznáma. A znala jsem i řadu krajanů - vždyť tady mám svou nejlepší kamarádku z raného mládí. Ale zase na rozdíl od kolegů jsem o práci na velvyslanectví měla jen přibližnou představu z tříměsíčního školení.

Musím přiznat, že mě zaskočilo množství práce a její různorodost. Všechno pro mne bylo nové - předtím jsem nikdy nepracovala v kanceláři ani malém kolektivu; učila jsem se efektivně využívat možností informační technologie: komunikovat s českými i norskými úřady a také zpracovávat množství informací v několika jazycích. Nový pro mne byl i způsob kontaktu s krajany - pracovník velvyslanectví přece jen nikdy není soukromou osobou.

Líbí se mi snadný, neformální kontakt jak s norskými úředníky, kolegy na jiných ambasádách, i s krajany - nejsnadnější je oslovit kohokoli e-mailem. Ale zároveň mě taková neustávající korespondence někdy zavalí. Také mám pocit, že bych neměla tolik "sedět v kanceláři", spíše se snažit dostat ven za lidmi, a to i mimo Oslo - jedna z věcí, která se mi za ta léta plně nepodařila. Včetně kontaktu s krajany v různých regionech.

Čím Tě Oslo v průběhu tvého působení pozitivně překvapilo?

Nevím, jestli Oslo jako takové, ale zažili jsme tady s manželem například nečekaně teplá léta, kdy jsme mohli plavat v moři od začátku června do poloviny září - to jsme nečekali (a to nám bude doma chybět).

Ale vážně: potěšilo mě například, že Češi, kteří do Norska přijíždějí služebně či na dovolenou, jsou odpovědnější, než dříve (a než jsem se na základě svých předchozích zkušeností obávala), že jsou na tom lépe pokud jde o angličtinu, bývají obecně lépe připraveni, mají uzavřené cestovní pojištění... Také skončilo (doufejme, že nadobro) období českých drogových kurýrů.

Zjistila jsem tady, že jste se v Norsku, ať jste přišli v kterémkoli období, vesměs moc dobře uplatnili. Líbí se mi, jaký zájem o dění v ČR máte, jste velmi informovaní. A jak vás baví čeština, jak si řada z vás zakládá na udržení jazyka na vysoké úrovni, i když je těžké to přenést na další generace.

S jakými otázkami a problémy se na Tebe krajané žijící v Norsku nejčastěji obraceli?

Většinou to jsou běžné konzulární záležitosti jako narození dětí či sňatek, prošlý cestovní doklad, dotaz na možnosti pobírat český důchod apod. Těsně před mým příchodem do Norska byl upraven český zákon o státním občanství, což umožnilo krajanům v zahraničí získat zpět či případně jen aktivovat původní české občanství bez ztráty cizího. To je zajímavá práce: přicházeli za mnou lidé, kteří se narodili ještě za Rakouska-Uherska a muselo se dohledávat, jakými občany by byli, kdyby v roce 1993 žili v ČR. Jiní teprve v této chvíli zjistili, že jsou vlastně slovenskými občany apod. Hledáme, jak je to s českým občanstvím jejich dětí (dnes většinou již dospělých).

K velkým změnám došlo díky vstupu ČR do EU a EØS – změnil se celý systém pohybu osob, pobytu v různých zemích, zdravotního pojištění apod. Mnohé věci se všichni teprve učíme. Jedna z dobrých novinek je, že lze sčítat léta odpracovaná v České republice (či Československu) a léta odpracovaná zde v Norsku (a také v ostatních zemích EU/EØS) - dříve krajané často „padali mezi dvě židle“, protože neměli dost let ani v jedné zemi.

A něco jiného: v poslední době se na nás

stále častěji obrazení krajané s prosbou, abychom převzali jejich českou knihovnu. Důvody jsou různé, ale celkem nasnadě - i krajané stárnou či odcházejí, stěhují se do menších bytů apod. Je mi líto je odmítat, ale většinou to musím udělat, protože náš úřad nemá kapacitu ani prostorovou, ani lidskou, aby se tím zabýval.

Kdy jsi přišla poprvé do kontaktu s Česko-norským spolkem a jak by jsi charakterizovala spolupráci spolku s ambasádou? Co by jsi případně doporučila pro její další rozvoj?

Jak jsem už řekla, s krajany a také se spolkem jsem se setkala již před svým příchodem na velvyslanectví. Dokonce jsem po určité době byla i zahraniční členkou Česko-norského fóra.

Ve své pracovní náplni na velvyslanectví mám i krajané záležitosti – to mi bylo blízké a kontakt se spolkem přirozený. Všichni víme, že vzájemné vztahy staré vlasti a krajanů jsou citlivé a křehké. Naše situace je úplně jiná než například vztah norských krajanů žijících dejme tomu v USA k Norsku či k norskému zastupitelskému úřadu v USA (pokud vím, norské ministerstvo zahraničních věcí ani nemá žádný "krajaný odbor").

Vztahy Čechů doma a v zahraničí byly narušeny nenormálním vývojem v Československu. Víme také, že Česko-norské fórum prožívalo v nedávných letech (v době, kdy jsem přišla na velvyslanectví) určitou existenční krizi – která přirozeně odpovídala vývoji po roce 1990. Doufám, že tohle se urovná a uklidní. Dnes také přichází nová generace, která už není zatížená onou rozdělenou minulostí.

Budoucnost naší spolupráce vidím v partnerském vztahu dvou nezávislých organizací. Budeme se navzájem informovat o dění zajímavém pro obě strany; budeme se zvat na akce, které připravíme samostatně, případně se domluvíme na společném postupu či vzájemné pomoci. Velvyslanectví rádo využívá pomoci krajaných spolků a jejich kontaktních osob k šíření informací, které považujeme za důležité či zajímavé pro českou komunitu v Norsku. Spolek má teď svou domovskou stránku, což je prospěšné pro všechny.

V Norsku jsou ještě další české spolky či komunity: v Bergenu, Trondheimu i Stavan-geru. Nejsou tak formalizované jako Fórum, ale existují si podle svých představ a podle

chuti jednotlivců. Už jsem to před chvílí řekla a vracím se k tomu - cítím určitý dluh v kontaktu s nimi (ale nemyslím si, že nás potřebují).

V průběhu Tvého působení na ambasádě se podle mého mínění výrazně oživily styky pracovníků naší ambasády s krajanů, případně s jejich norskými partnery. Spolek samozřejmě nechce a ani nemůže dublovat některé z úkolů ambasády. Jak by se však, podle tebe měl spolek aktivizovat, aby účelně, v rámci svých možností, avšak nenásilně doplňoval funkci ambasády vůči krajanům?

Nepřisluší mi říkat, co spolek má nebo nemá dělat, či jakým způsobem se má vyvíjet. Myslím, že existence a činnost spolku bude vždy vycházet z potřeby jeho členů a ostatních krajanů se slučovat a něco spolu podnikat - potřeby, kterou někteří cítí, jiní ne.

Netušila jsem ani, jak různorodé složení krajanská obec v Norsku má. Není početná, ale kolik různých osudů a životních příběhů! Poznala jsem, že je tu stále mnoho nepopsaných míst, citlivých vztahů, zajímavých událostí, které by bylo dobré zmapovat a popsat - a to co nejrychleji. Toho by se třeba mohl spolek ujmout - a podle potřeby navázat spolupráci s českými institucemi, případně si vyžádat pomoc např. ve formě určité finanční dotace z Ministerstva zahraničních věcí, prostřednictvím našeho velvyslanectví.

Co ty sama považuješ za nejúspěšnější kulturní akci, která se Ti podařila v Oslo (v Norsku) uspořádat?

Jsem ráda, že se neptáš, co se mi nepodařilo, co jsem nestihla. Ale měla jsem radost z každé podařené akce. Nejsem přehnaně skromná, ale přece jen: nikdy nešlo o akci, která se podařila MNĚ, vždy šlo o spolupráci celé ambasády, ministerstva, norských partnerů a také vás, krajanů.

Největší akcí byly české dny v Drammen, vlastně se to jmenovalo Pražské jaro v Drammen, v březnu roku 2002. Po celý měsíc se ve městě dělo něco českého: dvě představení Pražského komorního baletu, 2 loutková představení Don Giovanni, koncert brněnské skupiny Cymbelín s hosty, vystoupení alternativního nonverbálního divadla Okolo, výstava o Jaroslavu Seifertovi, výstava moderního uměleckého skla. Akci slavnostně

zahájila paní Dagmar Havlová. Psalo se o tom hodně v Drammens Tidende, ale velké celostátní noviny napsaly jen o prezidentově manželce. Ale tak už to je.

Radost jsem měla z výstavy romského umění, kterou jsme umístili mimo hlavní město, v bývalé továrně na kondenzované mléko v Kapp u jezera Mjøsy. Tehdy se také podařilo zkoordinovat vernisáž s oslavou desetiletého trvání spolku na lodi Skibladner. To je, myslím, moc dobrý příklad naší spolupráce.

Letos uspořádáme třetí adventní vystoupení skupiny Ritornello, kterou již podruhé doprovází loutkové představení Tineola Teater. Ohlas je od prvního ročníku moc pěkný - vidíš, říkám ročníku - už je tedy z toho určitá tradice, která snad bude pokračovat.

Byla bych si přála, abychom uspořádali více besed - jako byla s Jiřím Menzlem, Jiřím Raškou či Milošem Urbanem. Tyhle besedy byly úspěšnější, než jsem čekala - díky vašemu zájmu a chuti se vyptávat.

Koncem ledna 2006 odjíždíš z Oslo. Co bude další Tvou pracovní náplní? Myslíš si, že se Ti podaří zužitkovat zkušenosti, které jsi zde získala?

Před odchodem z Prahy jsem byla skoro 10 let "na volné noze": živila jsem se tlumočením, překládáním a provázením turistů, vše norskou-česky. Koncem ledna tady budu 6 a půl roku! To je dlouhá doba a zkušenosti jsem nashromáždila velmi různorodé. Nejspíše se je pokusím uplatnit na Ministerstvu zahraničních věcí - pokud mne tam budou chtít a potřebovat. V těchto dnech právě o možnosti dalšího působení s ministerstvem jednám. A jistě se někdy, zřejmě ne hned "na plný úvazek", vrátím k tlumočení a překládání, či práci na dalším slovníku. Těším se také na návrat k aktivnímu členství v Jednotě tlumočnicků a překladatelů. A samozřejmě k „normálnímu“ životu v blízkosti rodiny (která se nám utěšeně rozrůstá).

Co bys doporučila a přála našemu krajanskému spolku do budoucnosti?

Přeji spolku hodně aktivních a pozitivních členů, kteří mají radost ze setkávání s českým prostředím. Doporučovat nic nebudu, k tomu nejsem povolána. I když, jedna věc mě už několikrát napadla: nestálo by za to zvýšit členský příspěvek? Dalo by vám to větší

možnosti k rozvoji činnosti, která by pak byla lákavější i pro další. Já si totiž nemyslím, že zájmové nebo profesní organizace ztratí členy, když zvýší členský příspěvek - často je to naopak. Ale to je na vás. Sama sobě přeji, abych se s krajany v Norsku a Norskem vůbec neloučila natrvalo.

Děkuji za rozhovor. Bylo to příjemné, takto si připomenout kulturní zážitky posledních 6 let, kterých se nám díky Tobě a celé naší ambasádě dostalo. Já bych ještě ráda připomněla jubilejní koncert k výročí skladatelů Dvořáka a Janáčka. Alespoň pro mne osobně to byl velký kulturní zážitek.

Dovol mi, abych Ti jménem celého našeho spolku popřála mnoho úspěchů a tvůrčího uspokojení jak v pracovní činnosti tak v rodinném životě. Přejeme Ti pevné zdraví a mnoho radostí z vnoučat.

Paní Barbora Stejskalová při práci v kanceláři.

No a když přijedeš do Norska, určitě se nám ozvi. Budeme se těšit.

Rozhovor připravila: *Liba Janáková*

Typisk norsk?

Ohlas na článek: Fra Vennessla til Thomayer sykehus i Praha, Forum no. 53.

Man velger et studieopphold som ga personlig vekst og utvikling og resultatet fra oppholdet var at det ble en stor opplevelse. Vedkommende angret ikke på at de hadde valgt praksis i Praha. Men faglig var det lite å lære. Arbeidsdagen var preget av rutiner, leger, psykologer og oversykepleiere hadde stor

autoritet og bestemte veldig mye, det var ikke plass til spontane aktiviteter.

Hotellet de bodde på var billig, men det ble ikke forventet en ekel standard. Men byen var fantastisk. Var det da byen som ga personlig vekst og utvikling? Er det da ikke best å reise til Praha som turist ogf velge et studieopphold der hvor man bruker fornavn, overordnede ikke har så stor autoritet og man velger spontane aktiviteter på jobben?

Vera Kucerova

Sokol v Oslo

Obec Sokolská, ve Švédsku zastoupená bratrem Mrázkem, pořádala i letos prázdninový tábor pro děti Sokola Záběhlic a děti českého původu ve Švédsku a Norsku, na ostrově Asperoe u Göteborgu. A protože Oslo je blízko, a člověk se sem tak často nedostane, tak využili příležitosti a udělali si výlet do nejbližší metropole. Pro nás zdejší usedlíky to byla vítaná příležitost jak se ukázat jako hostitelé. Jak to dopadlo, vidíte na obrázcích. Já si myslím, že jsme si celý den všichni užili. Krásné počasí, dostatek zmrzliny, program zahrnující nejznámější pamětihodnosti

Holmenkollen, dračí budovy Frognerseteru, moderní Aker Brygge i pláž na koupání by doufám potěšil i příslovečného morouse, natož motivované táborníky.

Dovolte mi poděkovat Pavlovi Mrázkovi za nesmírně obětavou organizaci celého tábora, vedoucím za jejich odvalu se do tábora a návštěvy Oslo pustit, a Erice za ochotné přispění v roli turistického průvodce. A všem dětem za optimismus, se kterým k náročnému výletu přistoupili, a jej absolvovali.

Alena Bartoňová

S usmívajícími se vedoucími vystoupilo ve Vigelandově parku také jídlo.

Trochu tělocviku při prohlídce nejznámější památky nikomu neuškodí (tedy pokud je mu ještě nepříliš let).

Oslo pod námi můžete jenom tušit, ale my si ho budeme dobře pamatovat. Tady na báječné vyhlídce při sestupu z Holmenkollen.

Konečně na pláži, tentokrát vysokotechnologické. Naše kompjútry se mohou napojit na bezdrátovou síť Telenoru (v pozadí).

Pavel a syn – dobře zasloužený odpočinek.

A jaký by to byl piknik kdybychom odcházeli hladoví.

Přišlo to k chuti, ale

...vyjde na všechny?

Zatím to vypadá dobře.

Každá legrace jednou skončí, a autobus už čeká.

Nashledanou napřesrok!

Ilustrace: Vlado Branko

Léto se spolkem: výlet k moři

Probudila jsem se do nového dne a to 13.8.2005. Dlouho plánovaná akce – Nessoden Fjellstrand se začínala naplňovat. Ivan lákal účastníky na koupání, houby, maliny, borůvky a českou Meruňku od Jelínka. Den dopředu jsem si říkala, co všechno mám mít s sebou. Hlavně "nezaspat"... Co čert nechtěl, budík nezvonil, autobus přede dveřma a já s prázdným batohem. A to jsem prosím plánovala hry pro účastníky. Myslím tím především děti a nebo ty, kteří nechcou zestárnou. Během 1/2 hodiny jsem stačila namazat svačinu, zabalit potřebné věci a vyjet na autobus. S jazykem na vestě jsem se přirítla na Aker Brygge. Už z dálky se na mne usmívala pohodová tvář Ivana. Sluníčko se na nás usmívalo už od rána a hodina nám říkala že je 9.31. Loď odjížděla v 9.32. Neúčast dalších účastníků mne trochu začla vyvádět z míry, ale Ivan pohodář mne

uklidňoval "neboj, mají ještě minutu, přijdou". Nevim jak to mohl tušit, ale měl pravdu. Z přístavu jsme odjížděli čtyři. Ivan, Robert, Pavel a má maličkost.

Den začal opravdu nádherně, sluníčko a Ivanova Meruňka nás příjemně hrála na těle i duši.

Vsichni čtyři jako ti mušketýři jsme se těšili potkat další účastníky. Na Nessodenu však žádná nová tvář nenastupovala do autobusu, který s námi mířil na Fjellstrand. Ivan, který znal místo velmi dobře, nás připravoval na krásný výhled a pláž, kterou budeme mít sami pro sebe. A měl pravdu. Výhled na Oslofjord je krásný ze všech světových stran. Pláž byla jak vymalovaná z pohádky. Kluci se odvážně vysvlékli do plavek a Ivan se jako první rozhodl rozbrázdít vodu. Musím přiznat, že jejich rochnání mě strašně vábilo a mrzelo současně. zapoměla jsem si plavky, což jsem

ovšem nepřiznala. Voda byla tak akorát, celý týden před akcí bylo chladné a deštivé počasí. Kluci se po každém koupání posilovali a to velmi kulturně meruňkovici. Počasí bylo stále krásné a tak jsme se rozhodli, že po řádné svačině prozkoumáme oblast. Nikde nikdo, jen my a regata na moři.

Jak ukončit příjemný den v příjemné společnosti? No přece na doušku dobrého piva. S tímto přesvědčením jsme se vydali na zpáteční cestu do Osla. A počasí... stále krásné. Aker Brygge bylo plné pohody a života. Pout' a koncert se k nám nesly už od přístavu. Zakotvili jsme proto na jedné z těch lodí, co přes léto lákají pocestné na doušek piva či vína a skvěle připravené mušle. Příjemně jsme tím zakončili akci na Fjellstrand.

S letním pozdravem Váš Dáblík.

PS: dovolím si tímto použít přezdívku z dob, kdy jsem psávala do Brontosaurových novin.

Spolkový podzim: Vestmarka

Již tradiční podzimní výlet byl tentokrát do Vestmarky. A protože jeden obrázek vydá za tisíc slov, ...

Po několika málo leč vyčerpávajících kilometrech konečně u cíle – jezera Andungen.

Máme hlad, ale zatím to vypadá dobře.

Olinku, jako správného pedagoga, sice stále ještě studené párky nerozhází, ale co kdyby bylo potřeba těžké partě pomoci?

Gril pořád ne a ne chytnout! Ale nakonec to začíná vypadat slibně.

Já nevím, co pořád máte, já jsem tu za děti a vy pořád něco chcete..a kde jsou ty párky!

A už je snědno. Čeká nás cesta zpátky...

Konečně stodola. Jsme unavení po tolikém putování...

...ale "zodpovědné pracovnice" zajistí, že odměna odměna bude sladká, a síly se obnoví.

Musíme ještě zkontrolovat dokumentaci.

Konečně se k nám připojuje až do poslední chvíle na rodinné roli těžce pracující Tormod, aby mohl spolu s novomanželkou přijmout náš hold.

Však my se jistě vrátíme!

Olince díky za skvělý nápad a za spojení příjemného s ještě příjemnějším ve starobylé stodole, fotografům Vladovi a Líbě za trvalé vzpomínky a ostatním za neopakovatelné chvíle. A za rok, kdo ví, zas na shledanou?

Alena

Omluva redakce

V minulém čísle Fóra jsme uveřejnili článek "TY anebo VY". Zcela a jedině vinou redakce jsme článek nesprávně přisoudili Zuzaně Petrechové. Autorkou příspěvku byla Zuzana Biacovska-Olsson. Oběma se velmi omlouváme, a doufáme, že je redakční chyba neodradí od dalších příspěvků. *Alena Bartoňová*

Dopis z Norska

03.10.04 *Milí doma,*

Byla středa a já na cestě z práce domů. Pršelo. Chladno. Typické podzimní počasí. Chladno a vlezlo. Vymrzlá jsem přišla domů. Tormod přišel několik minut přede mnou. Oba jsme se klepali zimou (co byste čekali od Norska?). Navrhla jsem teplou sprchu. Prosím, nepředstavujte si žádné scény jako ze Specialisty (stejně nechápu, jak všichni ti Silvestrové se Sharonkama vyváznou z podobných scén bez zranění). Už při vyslovení mého návrhu mi došlo, že neprojde. Společná sprcha není nic pro nás, neboť pro mě vařící voda je pro Tormoda ledovým vodopádem. A pak jsem dostala ten úžasný nápad. SAUNA!! Tormod má ve sklepech dokonalou útulnou sauničku a dvojitou masážní sprchu. Saunu jsem viděla zapnutou dvakrát a sprchu okupuje Nájemník. Můj báječný nápad SAMOZŘEJMĚ prošel. Na nějaké podzimní počasí jsme v ten moment úplně zapomněli, bylo to skvělé!!! Norway, I love you!

Po sauně jsme jeli do mé oblíbené pizzerie Dolly Dimple's. Konečně. Po večeři jsem jela domů a Tormod na meeting spolumajitelů kliniky. Věděla jsem, že mám před sebou dlouhý večer, protože pokaždé, když se tihle "bossove" sejdou, můžu Tormoda očekávat nejdříve v jedenáct v noci.

Ve čtvrtek jsem se přihnala domů, popadla batoh s věcmi na aerobik a hnala opět na autobus. Při pohledu na hodinky bylo oběma, mně i Tormodovi, jasné, že to nemůžu stihnout. Jeho nabídku, že mě odveze, jsem stylem "já moderní nezávislá žena všechno zvládnou" odmítla. A autobus mi stylem "těsně před očima" ujel. Já se rozhodla jít pěšky. Cestou jsem vzpomínala na jistý článek z mého oblíbeného časopisu s podtitulem "život začíná ve třiceti". Jakže to tam psali? Kde se to v nás bere? Co si to dokazujeme, když sotva kráčíme s batohem

na zádech, kabelkou přes rameno, dvě až tři nákupní tašky v jedné ruce, tři až čtyři v druhé, toaletní papír pod jednou paží, deštník pod druhou, dítě v zubech, totiž dítě pod druhou, deštník v zubech, toužící po jediném "kdy už se konečně dostanu na toaletu?" Zatímco ta druhá ROZUMNÁ polovina lidstva se při pohledu na množství tašek jen HLOUPĚ zeptá "proč toho tolik kupuješ?" či "koupilas mi něco?"

Cvičilo se mi těžko a nemohla jsem dýchat. Pak jsem uviděla paní, která cvičila podobně jako mamka a zbytek hodiny jsem odcvičila v slzách. Když jsem přišla domů, Tormod už byl na tréninku, udělala jsem si útulný trpící večer. Když konečně Tormod přijel, vypovídala jsem se a bylo líp.

V pátek jsem se ještě vypovídala v práci. Kolegové mě přesvědčili, že společenský večer Cheese and Wine pořádaný asociací rodičů, kde je spousta vína, sýrů, rodičů a jen málo kolegů (z důvodů prý nebezpečné kombinace víno – rodič – učitel), je přesně to, co potřebuji.

Ještě před večerem jsem přislíbila účast na každopáteční akci kolegů – bandy neboli floorball neboli česky nevím (snad flórbal). Vešla jsem do haly, vrazili mi hokejku do ruky se slovy "je magická" a pak už to frčelo. Nevím, jestli to bylo magickou hokejkou, magickými kolegy či mou českou hokejovou krví, ale prý jsem byla dobrá. Tedy výborná. (Mám opravdu hodné kolegy.) Pak prý ještě nikoho neviděli se tak radovat z gólu jako mě. A ještě prý jsem agresivní. To hned vysvětlím. Před začátkem druhé hry jsem zjistila, že kolega v soupeřově brance je Kanad'an. Tak se ve mně probudila Jaromíra Jágrová, rázně jsem vykročila, postavila jsem se proti němu a povídám "Jednu věc si musíme ujasnit. Víš, kolikrát Česká republika porazila Kanadu v hokeji?", nečekala jsem na odpověď, jen jsem dodala "mokrát, opravdu mokrát." A pak jsme to rozjeli.

No a v pondělí! Krom toho, že všichni mluvili (trošku přeháním) jen o tom, jak jsem úžasná (zas jen trošičku) v bandy, objevila se na škole třiletá dcera našeho odpoledního školníka z Maroka. Prvních deset minut stydlivá, ale pak byla moje. A jenom moje. Seděla mi na klíně, malovala duchy, já opravovala, ona si hrála s kalkulačkou, místo 1 3 4 8 jsem ji naučila 1 2 3, povídala mi o sestřičce ... Byla dokonalá, hlavně ty její černé jemňoučké kudrnaté vlásky. Najednou zapomněla na tatínka, ostatním kolegům neodpovídala, všichni ji chtěli, ale byla moje. Přátelé vědí, jak je to mezi mnou a dětmi – chci je skoro všechny. Několik kolegů si myslelo, že je opravdu má dcera, nevěřili mi, že ji znám jen chvíli. Pak si kamarádka – kolegyně Kikki přisedla s kamarádem – kolegou Peterem a povídá mu “Už si někdy viděl dokonalejší ženu?” A ukazovala na MĚ!!! “Opravuje se cizím dítětem na klíně, mluví norsky a hraje skvěle bandy.” Nevím, zda to jsou ta rozhodující kritéria v soutěži o titul “perfektní žena”, ale už se mi tady zase líbí.

V práci mám poslední dobou rodičovské dny. Nic neobvyklého, jen se několika rodičům nelíbí, že jejich potomci nemají tak úžasné výsledky jako měli oni v jejich věku (a já bych to chtěla vidět). No a matematika a angličtina jsou prý právě ty předměty, na které si rodiče našich studentů potrpí. A zřejmě nejen našich.

Tormod konečně dovymaloval stodolu. Pro nezasvěcené: stodola z 18. století patří ke starému domu z 1835. Ten, co se pronajímá asylantům. Mimochodem, zrovna předevčím přijeli tři noví z Barmy. Takže ... Tormod vymaloval stodolu se slovy “maluju Ti pokoj”. Místnost s novou prkennou podlahou, starými trámy na zdech a stropu namalovaných na bílo, přesně jako to dřív bylo, když tam chovali prasata, koně, krávy a slepice. My bychom tam teď chtěli chovat hosty na popíjení a grilování a vafle. Dílo dovršíme tím, že po stěnách rozvěsíme staré předměty, které používali při práci se zvířaty, na zahradě, v kuchyni ... máme tam starou velkou váhu na ovoce, kartáč na ovčí vlnu, několik kos, staré kuchyňské váhy, džber, dřevěné bedničky, v nichž roznášeli mléko a margarín, staré láhve od mléka, staré dřevěné židle, každou jinou, a mnoho dalších úžasných starých věcí. Tormod tam dokonce namontoval staré rádio, od maminky máme příslibenou původní lucernu ... a party může začít. Snem je koupit tlustý starý KULATÝ stůl, umístit ho doprostřed a kolem

něho osm starých židlí pro osm starých či nových či mladých přátel. Jedinou nevýhodou jsou poněkud nižší stropy, tak až přijdete na party ve stodole, nezapomeňte si helmu, zapomeňte alkohol a rozhodně zapomeňte vysoké podpatky.

Aspoň jednou týdně se snažíme strávit večer někde jinde než doma. Ne, že bychom se stěhovali k přátelům, ale vyjdeme si. Buď do kina, kavárny, restaurace, do centra (míněno Oslo) ... prý to prospívá vztahu. V sobotu si většinou každý uděláme, co potřebujeme, a v neděli pak vyrazíme na výlet, procházku do přírody. Jeden týden navrhuje Tormod, druhý já. Počasí je podzimní. 2 dny prší, 4 dny sluníčko. Jeden den se věnuji dvě, tři hodinky vaření. Ne, že bych vyvářela tak dlouho večeri, ale protože přes týden nevařím, tak si navařím o víkendu a pak do středy ohřívám. Čtvrtek je ve znamení rychlovky nebo restaurace či objednané pizzy – podle toho, jestli vařím já nebo Tormod. Je teď jehněčí sezona, tak jsme párkrát měli farikal, což jsou jehněčí kousky, zelí, pepř a sůl a voda, vařené přes hodinu, podávané s bramborem. Zní to nic moc, chutná mnohem lépe, než jsem čekala. Taky jsem se naučila vařit polévky, což teď na podzim opravdu přijde vhod. Uklízím většinou hodku v pátek. Peru v pátek nebo sobotu. Nikdy ne přes týden a zatím se mi to daří. Počítám s tím, že s potomky se mi to dařit přestane.

To byl odstaveček spíš pro Tebe, mami, jenom, abys věděla, že to zvládám, jo, a Tormod mi pomáhá.

Tuhle našel Tormod v novinách reklamu na pakistánskou cukrárnu. Zrovna jsme se nepohodli s jedním sousedem, tak jsem navrhla, že pojedeme do Oslo. Projeli jsme asi polovinu města, než jsme konečně našli zmíněnou cukrárnu s asi třiceti druhy cukrovinek neonoových barev. Nakoupili jsme krabičku za třicet NOK, která dodnes leží v lednici, protože cukroví je kromě šílených barev taky šíleně sladké.

Taky jsme byli už po třetí v indické restauraci Taj Mahal (té, jak jsme potkali norského Šebrle). Jednou sami a pak s rodiči Tormoda, kteří se právě vrátili z Prahy. Mami a tati, děkujeme, za úžasně cukrovinky ze Sardínie, špenát, petrželku, libeček, kapustu, krém, tablety, Tormod za jablečné chipsy – tak říká křížalám, ale hlavně za ty úúúžasná rajčátka ze skleníku. A opravený telefon. Ano, konečně mám telefon. Takže hned následující večer

jsem trávil s telefonem a katalogem AVON. Staré dobré časy se vracejí.

Tormod s tatínkem minulý týden odvezli 300 kilo jablek na farmu a vrátili se s 210 litry čisté jablečné šťávy. Něco je v mrazáku, ale hodně kanistrů jsme museli dát do lednice. Ti, kteří znáte naši rohovou lednici určitě pochopíte Tormodovo zděšení, když jsem mu řekla, že asi potřebujeme větší. Teď nás ještě čeká sušení a povídlování jablek. Upozorňuji, že máme jen dvě jabloně, které se ovšem letos zbláznily.

Horkou novinkou je tentokrát moje první velké pivo. V pátek jsem opět hrála bandy. Co jsem vám zatajila bylo, že po bandy následuje hospoda pod krycím názvem "coffee shop". Mezinárodní škola je stálým zákazníkem, takže nakoupíme chipsy a hospoda, tedy coffee shop je náš. Malý stůl, hodně lidí, dám si colu a půjdu. Jenomže pak začli někteří odcházet a zůstalo ono zdravé jádro. Pak mi Peter vrazil pivo, ať ochutnám. Ujel mi autobus, pak druhý a třetí a čtvrtý a pátý. Pivo bylo stále jen první. Začali se vpytávat, jak jsme se s Tormodem potkali a já jim líčila moje první prázdniny v Norsku, což je nesmírně bavilo. V Norsku je prý známá kniha "Three men in a boat", můj příběh nazvali "Three men in a bed". Jak se ze tří mužů v lodi stali tři muži v posteli, nechtějte vědět. Domů jsem přišla skoro v devět. Čekali mě nádherné mečíky (a partnerova maminka). Tak jsem Tormodovi i před jeho maminkou řekla, že asi budu chodit pozdě z hospody častěji, když mě pak čekají květiny. Zvláštní je, že jsem se musela přestěhovat z Čech – země piva, do Norska, abych měla svoje první velké pivo.

Navštívili jsme Jon Gerharda (jeden z těch dvou Norků, co mě v létě 2000 pozvali do Norska a tím mě uvedli do Tormodova domu a tím do jeho života) s jeho partnerkou a čerstvým potomkem Sebastianem. Malý Seb mě dvakrát poblíkal, přestože to byl Tormod, který ho neustále budil se slovy "to není žádná sranda, když spí".

Závěr:

Máme se dobře, Tormod podstoupil plánovanou mini operaci levé nohy. Operaci pravé nohy jsem mu rozmlouvala tak dlouho, až sám navrhl, že zavoláme moji zlaté terapeutce. Na její doporučení už Tormod nespí

jenom s něčím podobným lyžařské přeskáči na jedné noze, ale s tvarohem s hořčicí na noze druhé. Po druhé noci takto strávené mi radostně sdělil, že od poslední operace paty před osmi lety ještě neviděl svou patu tak malou. Tvaroh s hořčicí!

Posledně jsem vám psala o tom, jak jsem si uvědomila, že už nemusím počítat, když jsem lezla ze sprchy. Nepamatuji si, co jsem dělala, když jsem si uvědomila tohle: Můj trpící večer, slzy a splín po přestěhování se pramení často z obavy, jestli zapadnu, jestli budu jako ostatní. Vzpomněla jsem si na gympl. Jeden rok jsem tak moc chtěla zapadnout mezi partu kamarádek, ale nějak se mi to nedařilo. Když jsem se vrátila z Irska, tak jsem měla zase těžkosti zapadnout zpátky mezi partu. Skvělá kamarádka mi jednou během holčičího rozhovoru řekla, že si myslí, že mě to přitahuje, když mám partnera z ciziny. Snad to není úchylnka, ale zřejmě měla pravdu. Ano, láká mě to. Nikdy jsem nechtěla nakupovat v orsey nebo h&m, protože bych na škole potkala 10 studentek ve stejném triku. O víkendu se chystám na nákup, protože až přijedu domů, budu nosit oblečení z Norska. A přesně v tom oblečení půjdu do mlado-boleslavské neo módy, kde si nakoupím ČESKÉ oblečení, ve kterém budu učit v Norsku. (Mimochodem, moje vínové kalhoty z Kenvela sklízí úspěch jak u studentek tak kolegyň.) V práci nekopíruju loňské testy, ale vypracovávám si vlastní. Nikdy jsem neměla zájem pracovat na norské škole. Možná pro to, že jsem tušila, že bych tam nezapadla. Kolegyně z Polska mi vyprávěla o svém synovi. V norské škole byl ten jiný a děti dokážou být zlé a dávat to pěkně najevo. Z několika důvodů přešel k nám na mezinárodní školu a najednou... už není ten jiný, alespoň ne ten jediný jiný. U nás je vlastně jiný každý. Jestli zapadnu? A kam?

Mějte se všichni moc hezky. Nevím, kdy napíšu příště, takže si užijte pauzu. Za necelé dva týdny (zrovna na Tormodovy narozeniny, řekla jsem mu, že dostane dárek – na týden odjedu) přijíždím do Čech. Doufám, že se sejdeme. Můj mobil je zapnutý kdykoliv neučím. Budu ráda za každou sms, to víte, večery tu začínají být tmavší a delší a delší a tmavší. Mějte se moc hezky, když budete mít chvílku, tak napište pár řádků.

Olga (Olinka pro doma)

Jak se Petra dostala na Maihaugen.

Už loni jsem o ní slyšela. Samou chválu. A když měla přijet na návštěvu Olga s českou přítelkyní, objednala jsem Petru jako průvodkyni museem pro naši skromnou skupinku. Ona je zvyklá na české autobusové skupiny, kterých stále přibývá. Malé skupiny může brát jen zřídka, ale o to jí víc potěší.

V hale, kde čekají průvodci na svoji skupinu, bych ji nebyla rozeznala od norských průvodkyň. Štíhlá, dlouhé plavé vlasy, jemný obličej, milý úsměv. A všichni odění v jednom z kroju Gudbrandsdálského údolí, dívky v "rutiliv a rondastakk". Červená kostkovaná vesta a pruhoaná sukně se zástěrkou je jednotné oblečení pro všechny zaměstnankyně, v týdnu s modrou košilí, v neděli s bílou a s černou zástěrkou. V sezoně se tu vystřídá 34 průvodců, z nichž sedm provádí i ve své mateřštině, což není norština.

Petra (26) se ukázala suverénní průvodkyní co se týče znalostí i příjemného podání a zájmu o hosta. Uměla odpovědět i na naše zvědavé otázky. I nesnadné překlady jsme diskutovaly. A to nevěděla, jak kvalifikované osobnosti před ní stojí.

Vzbudila moji zvědavost, pozvala jsem ji domů na rozmluvu. Co ji přivedlo až na Maihaugen? Myslíla jsem, že patří k některému ze sedmi českých hokejistů, kteří hrají ve zdejším hokejovém klubu.

Nicméně jsem se zmýlila. Začalo to prý na universitě v Brně zájmem o norštinu, zapsala si jednu hodinu týdně ke svým předmětům ekonomii a bankovníctví, psal se rok 2000. Využila příležitosti dostat se do Trondheimu na mezinárodní konferenci o globalisaci, pořádanou studenty. Mezi pořadateli se jeden jmenoval Steinar, a s tím si padli do oka. Dopisovali si, strávili spolu léto cestou po Evropě, a pak se usadili v Trondheimu. Ale chtěli vyzkoušet, jak se bydlí v malém městě, vybrali si Lillehammer. Příroda je tak přitahovala, že se přestěhovali do Brøttum, a na samotu. Musí autem on do práce, ona na okresní vysokou školu "HiL", kde studuje opět ekonomické předměty, a doufá, že příští rok najde ve svém oboru práci.

Psal se rok 2004, Maihaugen hledalo mládež na letní sezonu. Petra byla přijata na školení. Nejdřív měla dokázat své znalosti

norštiny studiem knižního materiálu, a pak absolvovat přípravný kurs. Obstála.

Maihaugen je živé mezinárodní a zajímavé pracoviště. I ti sezonní zaměstnanci jsou uznáváni, mohou se kdykoli zeptat a vždy dostanou odpověď a pomoc. Musím se přiznat, že jsem se nikdy neodvážila obléct do norského kroje. Mám sama český blatenský, ale to je musejní kus, který se zřídka vyvětrá. Budí pozornost a lehce se poškodí. Ptala jsem se Petry, jak ona se cítí, když musí obléknout „rutiliv a rondastakk“. Odpověď mně překvapila. Petra je naopak hrdá na to, že může zprostředkovat i Norům norskou kulturu. Nikdy nezažila nějakou negativní reakci. Když se někdo z hostů zeptá, odkud pochází, činí to ohleduplným způsobem.

Pobavilo ji, když jeden host zaměnil Česko s Čečenskem.

Ptám se Petry: "Postrádáš Brno?" Ta odpovídá rychle, musila o tom už dávno přemýšlet. "Ani ne tak Brno jako české lidi. Rozdíl je těžko popsat. Turisti se ptají, Noři jsou otevření, tolerantní...ale snad trochu povrchní." Pak diskutujeme. Obě máme pocit, že se pohybujeme ve velice nejistém terénu. Dají se naše individuální poznatky a zkušenosti s náhodně vybranými osobami a situacemi připisovat celé společnosti, národu? Sotva. V jednom se shodujeme: Mládež ani muži dámě nepřenechají místo v autobusu, a nezvednou hůl, která jí upadla. Nejsou k tomu vychovaní. To Češi dělají. Na druhé straně, když někoho na nástupišti poprosím o pomoc se zavazadlem po schodech do vagonu, nebo s batohem na záda, vždycky mně ochotně pomůže.

Pak jsme probíraly konvenční výrazy, kterých snad má norština víc než jiné mně známé kultury. Já je nazývám jako "závazek mít se dobře". Ku příkladu, co se může odpovědět na otázku "Hvordan står det til?". Jestliže odpovíš "så passe", přivedeš tazatele do rozpaků. To pak musíš odůvodnit. Lépe je říct "Takk, bare bra, og du?", což neříká nic, ale snad to přispívá k pozitivnímu ladění. Pak jsou fráze, které nazývám "záchrany v situaci". "Takk for maten", "Takk for sist", "Kos deg". Nebo večerní konversace: A: "God natt da" B: "God natt, sov godt!" Nã mã du altså si: A: "Takk, i like mãte!", jinak jsi nevychovaný – nebo přistěhovalec. Na druhé straně se musí přiznat, že je v těch slovech i dobrá pomoc pro

lidi, kteří nevědí jak začít nebo jak skončit rozhovor. Ale byly jsme si jisté, že větší procento Čechů než Norů k tomu přidá i jistý výraz citový, a dovolí i těm smutnějším nebo negativnějším citům vyjít na povrch. A to snad uleví?

Na zakončení Vám Petra ještě navrhuje hlavolamy:

Jak se řekne česky

1. klebersten?
2. bostkast?
3. blandstampsbenk?
4. flatbrød?

Hana Weidemann

Lillehammer 22.09.2005

Řešení:

1. *Mastková břídllice.*
2. *Toiletní skříňka, která visela na zdi, a kam se ukládal hřebec, mýdlo a ručník.*
3. *U dveří stojící podstavec pod dřevěnou nádobu na nápoj (kyselé mléko, syrovátka a voda), nad ní visela sběračka. Vedle stála měděná nádoba s pitnou vodou.*
4. *Na plotně pečená tence vyválená placka z hrubé mletého obilí, někdy i s brambory nebo hrachem, ale bez pšenice a nekvašená. Známa už z 11.století. Typický norský produkt, známa též v severním Švédsku a Skotsku.*

Budiž světlo!

Řekl Stvořitel, a bylo světlo, viděl, že světlo je dobré, oddělil světlo od tmy, nazval je dnem a tmou nocí. Stalo se 1.1. roku jedna. Pak udělal nebe a vody, a teprve 3.1.1 nařídil: ukaž se souš! Tak nějak vznikly Čechy a Norsko. V Čechách to ještě jde, ale v Norsku se mu proces každodenního oddělování světla od tmy, při vši účtě, trochu vymkl. Mnozí z těch, kdo navštíví Norsko, se v parném létě projdou po ledovci, narazí v horách na zbytky sněhu, nezřídka několikametrové, v Munchově muzeu (čti: munkově) si depresivními obrazy vylepší pohled na svět, poslechnou si Griegovy (čti: grigovy, ne: grígovy) zádušně melodie, seznámí se s potměšilými horskými skřítky troly, kterých se nesmí dotknout sluneční papsek, jinak na místě zkamení. Potom doma vyprávějí, jak se alkohol prodává jen přes poledne ve zvláštních obchodech zvaných Vínmonopol, pivo vám v obchodech neprodají po 20 hodině a kouření je všude v restauracích zakázáno. Že Norsko je země sice krásná, ale žít by tam nechtěli, protože tam musí být zima a tma. Z toho dále usoudí, že místní obyvatelstvo je smutné, po večerech sedí u krbu nebo pod loučí a čte si v Bibli svaté. Kdo tam nebyl, ještě si představuje, že zvláště za polárním kruhem už nic neroste, stáda sobů žerou sporé mechy a lišejníky a hrstka ledních medvědů si ráda přilepší polárním badatelem, malin na krách nemajíce.

Tento zasmušilý obraz si dovolím poopravit na ještě zasmušilejší. Nejen zima a tma, nýbrž

i vedro a světlo je v Norsku na obtíž. Přes severní polohu jsou v Norsku v létě období, kdy v noci slunce skoro nezapadne, kdy musíte, než vyjedete z parkoviště, na chvíli otevřít celé auto, nebo ještě lépe zavřít ho, pustit chlazení na maximum (Norové by napsali maksimum), a sami počkat venku, abyste se v něm neuškvařili. Nějak to zvládnete a pár tropických dní a nocí přežijete. Jenže to je jen vyvrcholení půl roku bez tmy. Je takhle večer, 23 hodin a venku světlo jako v 16.00. Kdo by šel do hajan? Posléze usnete a probudíte se ve 3 ráno, samozřejmě s leknutím, že jste zaspali do práce, vždyť je světlo jako v poledne. Dospíte, druhý den namontujete tmavé rolety a zjistíte, že vám vadí i malilinkatý zbytkový proužek světla, který na okrajích nikdy dokonale neutěsníte. Příští noc si ještě dáte na oči roušku, co jste dostali jednou v letadle, ale i tehdy se prodere kolem nosu něco paprsků, a gumičky tlačí do uší. Na úplném severu, ve Finnmarce, řeší polární den těžkými, neprůsvitnými, sametovými záclonami od stropu až na zem.

Jedno je kladné: je tolik světla, že se nepřizabijete, když jdete v noci v polospánku na záchod. Bratranec Milan v Praze kvůli tomu složitě sehnal a namontoval mezi ložnicí a toaletou automatické spínače s čidly na pohyb. Jakmile vešel do některé místnosti, rozsvítla se příslušná žárovka. Vida to, lehce jsem mu záviděl, máje rád technické blbinky. Pak jsem s Milanem za nějaký čas hovořil, povídal, že vše rychle a rád zrušil, v noci

Několik oznámení z Velvyslanectví České republiky v Oslo

Evakuační plán

V dnešní bezpečnostní situaci bohužel není na světě místo, kde bychom se mohli cítit stoprocentně chráněni před nebezpečími způsobenými přírodou či lidmi. I naše velvyslanectví má tedy vypracován evakuační plán pro případ pohrom. Čeští občané žijící v Norsku mají na základě našich právních předpisů možnost nechat pro případ evakuace zapsat do seznamu vedeného naším úřadem. Pokud si tedy přejete být vedeni v takovém seznamu, napište nám své jméno, příjmení a kontaktní adresu (včetně telefonického a elektronického spojení). Informaci pošlete na naši poštovní adresu, telefax nebo e-mail: Embassy of the Czech Republic
Fritznersgate 14, 0244 Oslo
Telefax: +47-22553395
E-mail: oslo@embassy.mzv.cz

Volby do Parlamentu ČR v roce 2006

V příštím roce, jak víte, se opět uskuteční volby do Parlamentu ČR. O možnosti hlasování v Norsku Vás budeme včas informovat - očekává se nová zákonná úprava, která by případně mohla umožnit korespondenční hlasování. Připomínáme, že se můžete nechat zapsat do seznamu voličů

vedeného naším zastupitelským úřadem (což je podmínka toho, abyste mohli hlasovat buď v Norsku nebo v ČR či na jiných zastupitelských úřadech) - o podmínkách takového zápisu se, prosím, informujte na velvyslanectví: 22121034, oslo@embassy.mzv.cz.

Vývoj zákonné úpravy můžete sledovat na stránkách Poslanecké sněmovny ČR www.psp.cz v části Dokumenty - Sněmovní tisky (<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=1075>)

Honorární konzulát v Trondheimu

20. září tohoto roku byl v Trondheimu slavnostně zahájen provoz Honorárního konzulární úřadu v Trondheimu pro oblast Sor-a Nord- Trondelag, More og Romsdal a severní část kraje Oppland. Honorárním konzulem byl jmenován pan Oddvar Kr. Karlsen.

Kontaktní spojení:

Kancelář: Kaspo Maskin AS, Hogveien 66, Trondheim

Poštovní adresa: Postboks 1862 Lade, 7440 Trondheim

Telefon: +47 932 33 100

Fax: 47 73 92 00 85

e-mail: trondheim@honorary.mzv.cz

Akce připravované Velvyslanectvím České republiky v Oslo

Večer věnovaný hudbě Leoše Janáčka

Barratt-Due Musikkinstitutt pořádá koncert z díla Leoše Janáčka, na kterém vystoupí prof. Jiří Hlinka a jeho žáci.

Místo: Parkteatret, Olaf Ryes plass 11, Oslo (www.parkteatret.no, www.barrattdue.no)

Datum: úterý 15. listopadu 2005, hodina bude upřesněna (19.00 nebo 19.30)

Program: Sonáta pro housle a klavír; Sonáta pro klavír "I.X.1905"; Pohádka (chello, klavír); Po zarostlém chodníčku (klavír); Concertino pro klavír 2 housle, violu, klarinet, lesní roh a fagot (hraje se jen velmi zřídka)

Česko-norský literární dialog

Velvyslanectví ve spolupráci s NORLA připravuje dvoudenní akci k podpoře vzájemného literárního poznávání. Domníváme se, že novější česká literatura je v Norsku téměř neznámá, a to nás vede k uspořádání besedy především pro redaktory norských nakladatelství s výstavkou českých knih v originále s ukázkou překladů do různých jazyků, anglickými publikacemi o české literatuře apod. O vývoji české literatury po roce 1990 a o jejím překládání promluví např. norská bohemistka Kristin Kilsti.

Opačnou situaci - osudy norské literatury v České republice přiblíží dvě české nordistky (absolventky Masarykovy univerzity v Brně) Karolína Stehlíková a Daniel Mrázová, které

také přivezou výstavku překladů, programů divadelních představení norských her a další.

O této akci, která bude uspořádána ve dvou samostatných blocích ve **čtvrtek a pátek 24. a 25.11.** Vás ještě budeme informovat.

Zájemce o současnou českou literaturu a to, co je v ní nového, informujeme, že se mohou podívat na portál, který zřizuje Ministerstvo kultury ČR www.czlit.cz. Jde zatím o zkušební provoz, který by koncem roku mohl fungovat naplno a s cizojazyčnými verzemi. Připomínáme ještě zajímavé portály www.iliteratura.cz a www.huldra.cz.

Adventní večer 2005

Léto skončilo, podzim se rychle přehoupne a bude tu advent: velvyslanectví opět připravuje - dnes již tradiční - adventní večer s hudební skupinou Ritornello a loutkovým divadlem Tineola.

Místo: Svenska Margareta kyrkan
Datum: čtvrtek 8.12. - hodinu upřesníme také na samostatných pozvánkách.
Po představení bude následovat

Co vy na to?

"Promiňte, ale my nejedeme do Norska na ryby", odpovídáme lámanou němčinou celníkovi, který po nás loudí, abychom mu při zpáteční cestě dovezli alespoň tříkilového lososa. Je to jasné : co Čech to vášnivý rybář. Protože jsme už rok Evropané skoro se vším všudy, pohybujeme se v hraničním prostoru na Cínovci jako štiky v rybníce. Země, které jsou členy EU nás vítají s otevřenou náručí, pokud ovšem nejedeme za prací. A to my zas ne. Jedeme do Norska. Popáté. První Expedice oksroN se uskutečnila v roce 2001 a protože je rok 2005, tak se to dobře počítá.

Norsko voní nádhernou přírodou, fascinuje řekami, vodopády, horami. Ledovci, fjordy... Ale to vy jistě víte. My jsme to jen tušili a předtucha se potvrdila. Žasneme a stále se vracíme. I na ta už dvakrát navštívená místa. Středobodem našich výprav jsou naši čeští přátelé v Lillestrømu, a Kjellingstraumen Fjord Camp pana Olsena poblíž saltstraumenských vírů. Letos jedeme ve složení sedm mužů a jedna žena, dvě bečky piva, dvě kamery, pět fotoaparátů a proviantu nepočítaně. V lékárnice je na osobu půl litru slivovice. Osoby jsou tentokrát české i slovenské národnosti. Přidá se k nám i jeden Valach moravské národnosti žijící v Norsku už mnoho let. Chce se podívat, jak to na severu Norska vypadá, protože tam už deset let nebyl. A tam my právě jedeme. Po dlouhé cestě z Kroměříže v Lillestrømu dva dny odpočineme a proběhneme Oslo a pak nonstop do kempu. Opět dvoudenní pauza a pak už Alta, Hammerfest, Russenes, Lakselv do Tana Bru (jistě jste si všimli, že o Nordkappu mlčím, protože nás v roce 2002

málem finančně zruinoval). Projedeme poloostrov Varanger a u Kirkenes jen nakoukneme přes hranici do Ruska. To do Finska nebude problém vjet a z Rovaniemi se pak vydáme přes švédskou Kirunu a Narvik zpět na základnu v kempu. A pak domů.

Tak to je naše představa. V době, kdy budete tyto řádky číst, bude již naplněna alespoň z devadesáti procent. To doufám. Jak to dopadlo vám konečně mohu napsat opět do Fora nebo se můžete zeptat na nostalgiafilm@seznam.cz.

Ted' ale z jiného soudku. Mnohý z nás se považuje za příslušníka Valašského království, které se rozprostírá v oblasti kolem Beskyd a jsou v něm tak známá města jako Zlín, Vsetín, Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm nebo Frenštát pod Radhoštěm. Kromě území a svérázného nářečí má svého krále Bolka Polívku, narozeného ve Vizovicích a tedy slivovicí pokřtěného, svoji měnu tzv. Jurovalšár, výsostné znaky, národní nápoj (uhodli jste, není to pivo), vydává pasy a začíná navazovat diplomatické vztahy s jim příbuznými zeměmi. A právě Norsko takovou zemí je. Také je to království a hory, lesy ovce jsou oběma krajinám společné. Naše Expedice navrhla poradcům Jeho výsosti Bolka I., že se v Norsku pohledne po nějakém vhodném typu na honorárního (nebo honorovaného?) konzula. Jako honorář se jeví nevhodnější litr slivovice za rok. Ostatně celní předpisy ani větší množství přivést nedovolují. Pokud o někom víte – ale my máme svého kandidáta. Ostatně pokud jste si všimli, vezeme ho s sebou.

Písař Expedice oksroN Jarek Kašík

Chtěl jsem napsat báseň

na rozloučenou
A nenašel jsem slova
Děj se zastavil
na poslední stránce
knížky o dětství
Ale věřím, že někde jsi
Že potkáme se znova
I když v jiném světě
na jiném rozcestí
(ale už navždy mám před sebou
to bílé lůžko a tvoje oči,
které se za mnou rozeběhly zavřenými dveřmi
na konec chodby,
jako by chtěly ještě prodloužit
čas...)

Jaroslav Horák
24.října 2005

ISSN 0803-7213

Dette er et tidsskrift for TSJEKKISK-NORSK FORUM, www.cz-forum.no

Ansvarlig for dette nummer var Alena Bartonova

Foreningens adresse: TNF, C/O ALENA BARTONOVA, MAGNUS GATE 10, 2007 LILLESTRØM

Medlemskontingent: hovedmedlem kr. 150,-, familiemedlem kr. 100,-

Telefon: 63818222 bankgiro: 6241.06.04650

Pozvánka na tradiční Mikulášskou zábavu

10.12.2005 v 16:00

Majorstuen Seniorsenter, Slemdalsveien 3, 0369 Oslo

Výbor Česko-Norského Fóra si Vás dovoluje pozvat na tradiční Mikulášskou zábavu, tentokrát pořádanou v prostorách Majorstua Seniorsenter

Naše děti čeká Mikulášská diskotéka, hry a jiná zábava.
Naše dospělí čeká příjemná společnost, tombola a trochu něčeho k zakousnutí.
Kdo máte možnost, vezměte mikulášský dar do tomboly.

A nás všechny možná navštíví Mikuláš.

Všechny zve a na příjemný **DVOJJAZYČNÝ** večer se těší
Váš výbor ČNF

Přihlášky do 1.12.2005 : Počet dětí a dospělých Libě Janákové, SMS na
90755288 nebo e-mail libusjanak@hotmail.com

St Nicolai-feiring

10. desember 2005 kl. 16:00

Majorstuen Seniorsenter, Slemdalsveien 3, 0369 Oslo

Styret i Tsjekkisk-Norsk Forening har gleden av å invitere Dem til den tradisjonsrike feiringen av St Niclas.

Barna kan glede seg til St Nicolai - disko og annet program.
De voksne kan glede seg til et hyggelig selskap, lodduttrekning og litt godt for ganen.

Og kanskje kommer St Niclas selv.

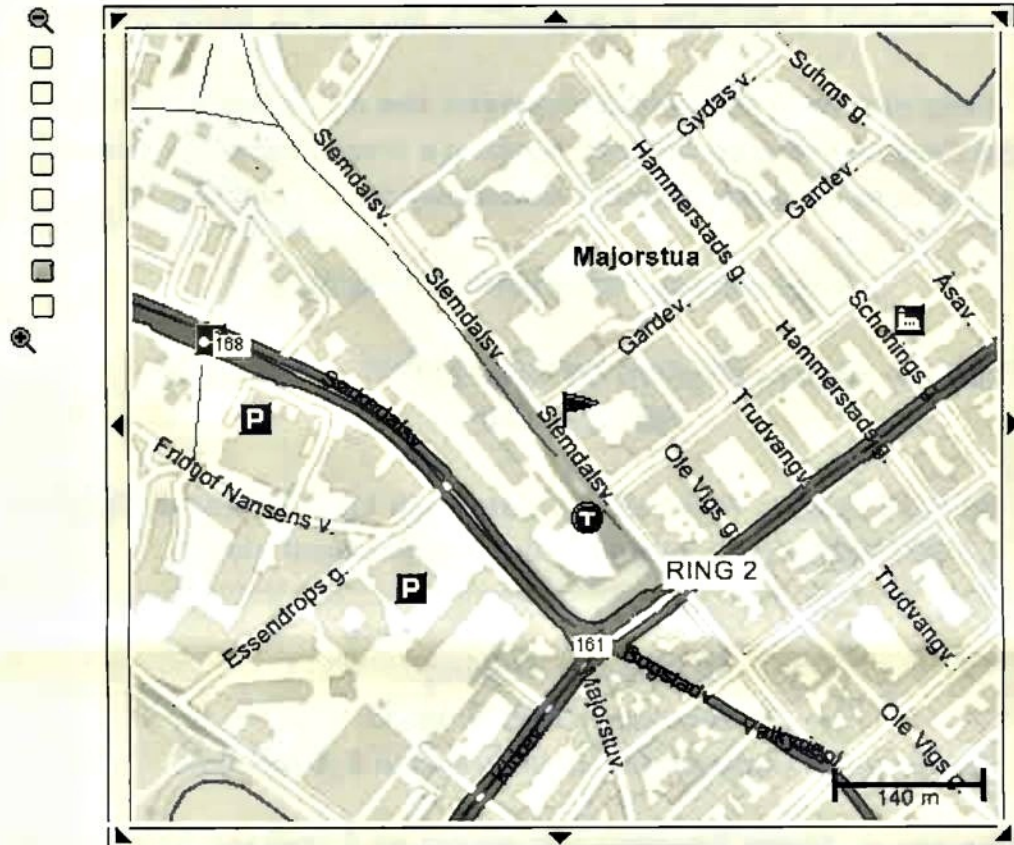
Har De mulighet å ta med en gave til lodduttrekningen, er det kjærkomment.

Med vennlig hilsen
Styret

Påmelding innen 1.12.2005 til Liba Janakova: antall barn og antall voksne,
send sms til 90755288 eller e-post til libusjanak@hotmail.com

Valgt sted

Majorstuen seniorsenter, Slemdalsveien 3, 0369
Oslo

Vis oversiktskart